

Vincent's Japanese voorbeelden

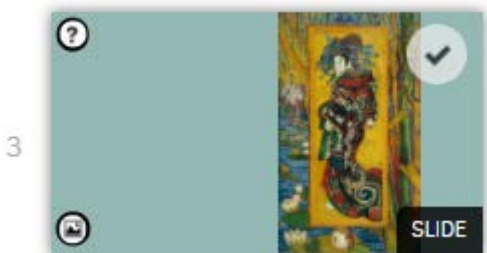

Vraag de leerlingen de afbeelding goed te bestuderen, zolang de muziek speelt (34 sec). Ze mogen daarbij nog niets zeggen. Ga vervolgens verder naar slide 2 met de quizvraag.

De Courtisane, 1888

Bespreek het goede antwoord kort na. Wat maakt dat je kunt zien dat de dame uit Japan komt? De kimono misschien?

Klik op het vraagteken en laat de leerlingen eerst een aantal onderdelen van het schilderij benoemen. Toon daarna (via de hotspot linksonder) het voorbeeld dat Vincent gebruikte: de voorpagina van een Frans tijdschrift, *Paris Illustré* uit 1886. Daar stond een afbeelding op naar een werk van de Japanse kunstenaar Keisai Eisen.

Vraag de leerlingen de afbeeldingen met elkaar te vergelijken, zolang de muziek speelt (34 sec). Ze mogen daarbij nog niets zeggen. Ga vervolgens verder naar slide 5 met het woordweb.

Inventariseer de antwoorden. Gebruik eventueel de potloodfunctie om de antwoorden op het digibord te schrijven. Besteed ook aandacht aan de rand die Vincent op zijn schilderij maakte, en geef aan dat hij daar andere voorbeelden voor gebruikte.

Herhaal dat Vincent naast dit tijdschrift dus ook ándere voorbeelden had. Klik daarna op de hotspot linksboven voor het citaat.

Als de klas 'Theo' nog niet kent: dat was Vincents jongere broer, met wie hij een tijdje samenwoonde in Parijs. Theo (hotspot rechtsonder) ondersteunde Vincent (financieel), zodat die zich op zijn kunstenaarschap kon richten.

Vertel: Dit zijn twee van die prenten. Deze gebruikte Vincent óók als voorbeeld voor het schilderij. Zien de leerlingen welke onderdelen hij gebruikte?

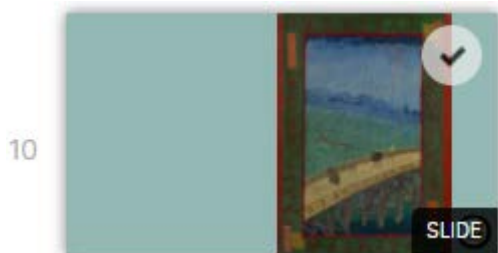
- *Nieuwe prent van insecten en kleine beestjes* (Utagawa Yoshimaru, 1883)
- *Geisha's in een landschap* (1870 - 1880)

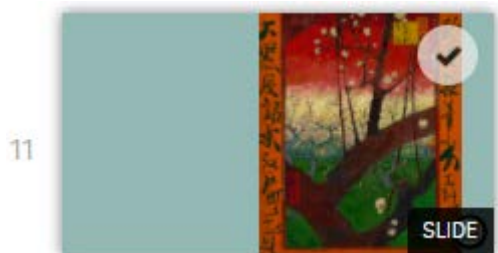
Onder de hotspots zitten de voorbeelden van de eerste prent.

Onder de hotspot zit het voorbeeld van de tweede prent.

Vincent maakte nog andere 'Japanse' schilderijen, zoals *Brug in de regen* (naar Hiroshige). Daarvoor gebruikte hij deze prent (van de Japanse kunstenaar Utagawa Hiroshige - zie hotspot) als voorbeeld.

Ook voor *De bloeiende pruimenboomgaard* (naar Hiroshige) nam hij een prent van Utagawa Hiroshige als voorbeeld (zie hotspot).

Klik op de drie hotspots. Behalve het onderwerp is er een belangrijk verschil tussen het middelste schilderij en de andere twee werken. Zien de leerlingen wat dat is?

13

Vincent schilderde 'Japanse tekens' in de randen. Dat vond hij mooi.

Maar hij kon natuurlijk lezen. Er kloopt dus heel...

SLIDE

Vincent keek naar voorbeelden van tekens op Japanse prenten. In de randen van zijn werk combineerde hij wat hij interessante vormen vond. Voor mensen die geen Japans kunnen lezen ziet dat er gewoon mooi uit. Maar voor mensen die dat wel kunnen, is het een nogal vreemd eindresultaat.

14

Wat leerde Vincent nou eigenlijk van die Japanse prenten?

- Kleuren en vlaktes
- Contrastlijnen
- Diagonaalen
- Afwijking
- Ruimte
- Hoge horizon
- Anisometrie

SLIDE

Het filmpje in de volgende slide is niet speciaal gemaakt voor het onderwijs. Ter voorbereiding wordt in deze slide de terminologie vereenvoudigd weergegeven. Klik op de hotspots voor afbeeldingen bij de begrippen.

(Tip: klik ze ook weer weg, voordat je de volgende oproept.)

15

YOUTUBE 2:02

Bekijk het filmpje (ca. 2 minuten).

16

Filmpje:
Wat leerde Vincent van Japanse prenten?

- Kleuren en vlaktes
- Contrastlijnen
- Diagonaalen
- Afwijking
- Ruimte
- Hoge horizon
- Anisometrie

SLIDE

Bespreek de begrippen indien nodig nog even kort na. Benoem eventueel de overeenkomsten bij 'ruimte' en 'hoge horizon'. Vraag de leerlingen welk van de begrippen ze zelf weleens zouden willen uitproberen.

17

Leg de leerlingen vervolgens uit dat ze met Japanse voorbeelden een eigen werk gaan maken (of bespreek hier de aangepaste opdracht).

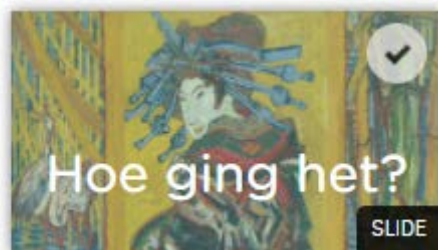
18

Leg a.d.h.v. deze slide uit wat grofweg de bladindeling van Japanse prenten is: een centraal vlak met daaromheen een rand, al dan niet met schrifttekens. Onder de hotspot rechts zit een schematische weergave. De hotspot links geeft de tip om eigen teksten naar het Japans te vertalen met een vertaal-app.

Deel vervolgens de voorbeelden uit, gebruik de afbeeldingen in deze slide, of toon voorbeelden uit het Van Gogh Museum (link) op het digibord.

19

Bekijk aan het einde van de les gezamenlijk de eindresultaten. Was het moeilijk, of juist niet? Zijn de leerlingen tevreden over wat ze hebben gemaakt? (En wat betekenen hun 'Japanse tekens?') Hang het werk ten slotte op een prominente plaats in de klas of elders in school.